

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	9
Rozdział I	
Od rytuału do anty-rytuału	17
1. Kremacja jako rytuał ciałałpalny w kulturach tradycyjnych	17
1.1. Funkcje tradycyjnych obrzędów pogrzebowych	27
1.2. Konstytutywne cechy rytuałów pochówku	30
2. Obraz martwego ciała w kalejdoskopie śmierci	35
2.1. Obraz śmierci w starożytności	38
2.2. Judeochrześcijańskie wyobrażenie śmierci i zanik pochówku ciałałpalnego w średniowiecznej Europie	43
2.3. Śmierć odczarowana. Transformacja wyobrażenia śmierci w czasach nowożytnych	49
Rozdział II	
W płomieniach racjonalizmu – odrodzenie kremacji w XIX w.	57
1. Narodziny „ateistycznego” rytuału	57
1.1. Medycyna wobec martwego ciała	60
1.2. Rozwój higieny i postulat wprowadzenia kremacji	63
2. Martwe ciało w optyce idei świeckiej nieczystości	69
2.1. Reakcja Kościoła katolickiego na pierwsze kremacje	73
2.2. Ewolucja argumentacji krematystów w XX wieku	80
Rozdział III	
Kremacja jako czynność re-rytualizowana. W stronę postmodernistycznego rytuału	89
1. Rozwój kremacji na świecie w XX w.	89
1.1. Kulturowe czynniki wpływające na rozwój kremacji (na podstawie wyników francuskich badań ankietowych w XX w.)	104

1.2. Eklektyzm funeralny XXI w. – w perspektywie ontologii prochów-kremów i diatanatów	111
2. Recyklinaty. Z prochu powstałeś, w co się przemienisz?	120
2.1. Anonimowe pochówki	125
2.2. Nowe „post-kremacyjne” oblicze cmentarza	134
2.3. Pola Pamięci	154
2.4. Rozproszony kult zmarłych	162
3. W stronę postmodernistycznego rytuału	166
3.1. Znaczenia symboliczne rytuału kremacji	169
3.2. <i>Tabu</i> – pomiędzy dowolnością a koniecznością	177
3.3. Ukryta powtarzalność	179

Rozdział IV

Spółeczeństwo polskie wobec praktyki spopielania ciała zmarłego 183

1. Praktyka spopielania ciał zmarłych na ziemiach polskich	183
1.1. Rytuał i technika służąca eksterminacji – dwa oblicza kremacji w Polsce XX w.	189
1.2. Powrót praktyki ciałopalenia do Polski po transformacji ustrojowej ...	208
2. Stosunek Polaków do umierania, śmierci i kremacji	218
3. Kremacja w Gdańsku w XX i XXI w. – studium przypadku	224
3.1. Przebieg kremacji na przykładzie ceremonii w krematorium w Gdańsku	239
3.2. Kremacja w opinii pracowników firmy pogrzebowej	250
3.3. Kremacja w opinii duchownych	259
3.4. Kremacja z perspektywy osób uczestniczących w ceremonii	265

Zakończenie

Bibliografia

Spis fotografii i tabel

Indeks osób i postaci mitycznych

Summary